

Prima instanță: N. Sandu
Instanța de apel: A. Panov, A. Minciuna, M. Moraru

2rc-415/16

DECIZIE

09 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Liceului de Limbi Moderne și Management împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la încasarea sumei

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 prin care a fost restituit apelul declarat de Primăria mun. Chișinău, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să depună apel, restituit apelul declarat de Consiliul mun. Chișinău, ca fiind depus în afara termenului de declarare a apelului

constată:

La 12 iunie 2014, Liceul de Limbi Moderne și Management a depus cererea de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a invocat că Liceul de Limbi Moderne și Management include în sine învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal și are ca scop educarea personalităților multilateral dezvoltate lingvistic, științific estetic și fizic, care să posedze bazele tehnologiilor moderne în managementul economic și politic.

Menționează că elevii din învățământul general obligatoriu beneficiază de alocații financiare pentru întreținere pentru un an de studiu în orice instituție de învățământ din Republica Moldova.

Susține că prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 13/1 din 27 decembrie 2007 „Cu privire la stabilirea bugetului municipiului Chișinău și aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2008” au fost stabilite pentru instituțiile școlare din țară normativul pentru un copil/elev de întreținere, în sumă de 3400 lei.

Prin nota metodologică a Direcției Generale Finanțare a Consiliului municipal Chișinău din 20 iunie 2008 privind elaborarea proiectului de buget pe anul 2009 și a estimărilor pe anii 2010-2011 la ramura învățământ, au fost stabilite pentru școlile primare, gimnaziile și licee în baza datelor din 01 iunie 2008, ale Direcției generale educație, tineret și sport, privind numărul copiilor în vârstă de la 7 până la 16 ani, înregistrați în fiecare teritoriu administrativ, majorat cu numărul claselor a X-XII la sfârșitul anului 2007, conform dărilor de seamă pe anul 2007 și a costului mediu pentru întreținerea unui elev în aceste instituții, constituie 3519,74 lei.

Afirmă că prin Nota metodologică a Direcției Generale Finanțare a Consiliului municipal Chișinău din 30 noiembrie 2009 privind elaborarea proiectului bugetului municipal Chișinău pe anul 2010, la ramura învățământ, au fost stabilite pentru instituțiile școlare din țară normativul pentru un copil/elev de întreținere, în sumă de 5255,38 lei.

Iar prin Nota metodologică privind elaborarea bugetului municipiului Chișinău pe anul 2011 la ramura învățământ au fost estimate cheltuielile pentru școli, gimnaziile și licee având în vedere costul mediu pentru întreținerea unui elev în aceste instituții, posibil a fi asigurat din partea statului, în mărime de 5490,19 lei (cu excepția cheltuielilor pentru acordarea dejunurilor calde elevilor claselor I-IV). Suma de 5490,19 lei pentru întreținerea din partea statului a unui elev din aceste instituții (inclusiv licee) pentru anul 2011, a fost alocată prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/1 din 10 februarie 2011 cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2011.

Relatează că prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 3/2 din 27 aprilie 2012 cu privire la aprobarea bugetului municipal pe anul 2012, a fost aprobat Regulamentul privind implementarea formulei de finanțare pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, finanțate din bugetul municipiului Chișinău, conform anexei nr. 8 la decizie. Potrivit Regulamentului menționat au fost stabilite volumul alocațiilor pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din componența municipală, pe anul 2012 conform noii metodologii, care constituie 6127 lei normativul valoric pentru un elev ponderat.

Prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 3/4 din 02 aprilie 2013 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2013”, a fost aprobat Regulamentul privind implementarea formulei de finanțare pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, finanțate din bugetul municipiului Chișinău și suma mijloacelor bugetare calculată pe bază de formulă pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general pe anul 2013.

Indică că potrivit Regulamentului menționat, volumul alocațiilor pentru o instituție concretă pe anul 2013 conform noii metodologii constituie 6282 lei - normativul valoric pentru un elev ponderat și 380285,00 lei - normativul valoric pentru o instituție.

Totodată, prin decizia Consiliul mun. Chișinău nr. 1/3 din 30 ianuarie 2014 cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2014 în lectura a

doua, pct. 12, a fost aprobat Regulamentul privind implementarea formulei de finanțare a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din contul bugetului municipal Chișinău și calculul privind mijloacele bugetare ale instituțiilor de învățământ primar și secundar general pe anul 2014, potrivit căruia repartizarea și utilizarea resurselor financiare din componența municipală normativul valoric pentru un elev ponderat constituie 6929 lei.

Relatează că în urma analizei efectuate conform dărilor de seamă înregistrate în organul administrației publice locale se stabilesc următoarele alocări neobținute din lipsa acreditării, pentru întreținerea unui elev în Liceul de Limbi Moderne și Management în sumă totală de 5 541 383, 79 lei.

Afirmă că Liceul de Limbi Moderne și Management, fiind o instituție care urma să fie finanțată de la bugetul public municipal în perioada 2006-2014, drept care însă nu a fost realizat de către instituție, datorită acțiunilor Primăriei mun. Chișinău care refuză să pună la dispoziția liceului mijloacele financiare respective. Or, finanțarea instituțiilor de învățământ privat, conform prevederilor din Legea învățământului se efectuează și de la bugetul de stat, în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern.

Ca urmare, susține că liceul a depus o cerere, în sensul art. 36 alin. (18) din Legea învățământului, la Consiliul mun. Chișinău cu privire la examinarea posibilităților de finanțare pentru elevii care își fac studiile în cadrul liceului, în limitele stabilite pentru instituțiile publice pe perioada 2006 - prima jumătate a anului 2014.

Afirmă că prin răspunsul Consiliului mun. Chișinău nr. 04-109/2389 din 08 mai 2014, ultimul s-a expus doar pe marginea cerinței privind alimentația gratuită a elevilor claselor I-IV din Liceul de Limbi Moderne și Management pentru anii 2008-2014 și a lăsat fără examinare capătul de cerere cu privire la dispunerea finanțării pe bază de formulă a instituției cu achitarea alocațiilor prevăzute pentru perioada 2006 - prima jumătate a anului 2014.

Remarcă că elevii care își fac studiile în cadrul Liceului de Limbi Moderne și Management sunt o parte din populația școlară supusă învățământului general obligatoriu, iar în conformitate cu normele în vigoare, Primăriei mun. Chișinău i-au fost alocate mijloace financiare de la bugetul de stat în baza deciziilor consiliului mun. Chișinău menționate, or elevii care își fac studiile în liceu, sunt indicați în datele BNS din RM.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 27, 56, 87, 166, 167, 173 CPC, art.35 alin. (1) din Constituția RM, art. 36 alin. (18) din Legea învățământului, art. alin. (1) din Lega nr. 87, art. 6 § 1, art. 1 din Protocolului adițional nr. 1 din CEDO, art. 14 Cod civil.

Solicită admiterea acțiunii, scutirea parțială de la plata taxei de stat, încasarea sumei de 5541383,79 lei cu titlu de mijloace financiare pentru finanțarea elevilor Liceului de Limbi Moderne și Management pentru anii de studii 2006 - prima jumătate a anului 2014 și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 21 octombrie 2014 a fost admisă acțiunea integral, încasat de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul Liceului de Limbi Moderne și Management suma de 5541383,79 lei cu titlu de mijloace financiare pentru finanțarea elevilor Liceului de Limbi Moderne și Management pentru anii de studii 2006 - prima jumătate a anului 2014.

Prin încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 20 noiembrie 2014 a fost corectată eroarea materială de calcul evidentă din cuprinsul dispozitivului hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 21 octombrie 2014 și anume: la aliniatul 2, după sintagma „prima jumătate a anului 2014”, se va include mențiunea „și taxa de stat în mărime de 5000 lei”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2015 a fost admis apelul depus de Consiliul mun. Chișinău, casată integral hotărârea primei instanțe și încheierea din 20 noiembrie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă acțiunea, încasat de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul Liceului de Limbi Moderne și Management suma de 5541383,79 lei pentru finanțarea elevilor pentru anii de studii 2006 - prima jumătate 2014 și 5000 lei cheltuielile de judecată suportate prin plata taxei de stat la depunerea acțiunii, în total 5546383,79 lei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015 a fost admis recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău, casată decizia instanței de apel, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 a fost restituit apelul declarat de Primăria mun. Chișinău, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să depună apel, restituit apelul declarat de Consiliul mun. Chișinău, ca fiind depus în afara termenului de declarare a apelului.

La 21 martie 2016, Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, repunerea în termenul de contestare, casarea încheierii recurate cu remiterea pricinii pentru judecarea apelului depus de Consiliul mun. Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că prin decizia emisă la 02 decembrie 2015, instanța de recurs a atenționat instanțele inferioare despre interpretarea eronată a prevederilor art. 123 CPC.

Afirmă că intimatul nu a prezentat vre-o hotărâre judecătorească emisă în cauză civilă antrenând aceleași părți, respectiv Liceul de Limbi Moderne și Management și Consiliul mun. Chișinău, dar a anexat la cererea de chemare în judecată copiile hotărârilor judecătorești emise în pricini civile la acțiunile altor instituții private de învățământ cu privire la încasarea mijloacelor financiare pentru întreținerea elevilor, prin urmare, art. 123 CPC nu este aplicabil cazului din speță.

Indică că instanța de fond și de apel au interpretat și aplicat eronat normele de drept material și anume, art. 36 alin. (18) din Legea învățământului, în vigoare până la 24 noiembrie 2014, în ceea ce privește finanțarea instituțiilor de învățământ

privat care se efectuează din sursele fondatorilor, din taxele de școlarizare, din sponsorizări, credite, donații.

Reieșind din cele invocate, remarcă că doar instituțiile de învățământ privat preșcolar, primar (clasele I-IV, art. 18 din Legea învățământului) și gimnazial (clasele V-IX, art. 19 din aceeași Lege) pot beneficia, după acreditare, de finanțare de la bugetul de stat.

Având în vedere prevederile din Legea privind administrația publică locală, afirmă că intimatul a făcut erori în ceea ce privește pârâțul corespunzător.

Consideră că termenul legal de contestare a hotărârii primei instanțe nu a fost omis și în scopul evitării oricăror impedimente în examinarea corectă a apelului declarat anterior de administrația publică locală, solicită repunerea în termenul de contestare, reieșind din argumentele aduse în recurs.

La 19 aprilie 2016, Liceul de Limbi Moderne și Management a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului ca fiind depus cu omiterea termenului de atac prevăzut de art. 425 CPC.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Se va menționa că deși din procesul-verbal al ședinței de judecată din 10 februarie 2016 rezultă că a fost adoptată integral încheierea contestată cu recurs, fiind anexată și încheierea integrală (f. d. 66 - 72), din înregistrarea audio a ședinței de judecată din 10 februarie 2016 rezultă că instanța a pronunțat doar dispozitivul încheierii recurate.

La fel se constată că încheierea motivată a fost expediată pentru cunoștință în adresa părților la 25 februarie 2016 (f. d. 73), iar conform informației prezentate de recurenți aceasta a fost recepționată la 04 martie 2016 (f. d. 40).

Astfel, se consideră că recurenții Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 21 martie 2016, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016, în termenul legal.

Or, deși 15 zile, prevăzute de art. 425 CPC, au expirat la 19 martie 2016, această dată fiind zi de sâmbătă, următoarea zi lucrătoare este 21 martie 2016.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea încheierilor instanței de apel din 10 martie 2016 și restituirea pricinii spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În speță se constată că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 a fost restituit apelul declarat de Primăria mun. Chișinău, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să depună apel și a fost restituit apelul declarat de Consiliul mun. Chișinău, ca fiind depus în afara termenului de declarare a apelului, la adoptarea încheierii menționate instanța de apel făcând referire la prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) și d) CPC.

Instanța de recurs consideră că încheierile recurate în speță au fost adoptate cu încălcarea normelor procedurale aplicabile în speță.

Astfel, într-adevăr în conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, iar conform alin. (1) lit. d) a normei enunțate și în cazul dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În interpretarea corectă a acestor prevederi legale, însă, este de înțeles că restituirea apelului poate fi dispusă, prin prisma art. 369 CPC, doar la faza de primire a cererii de apel, până la expirarea termenului de pregătire a pricinii către dezbateri în ședință de judecată și dispunerea apelului pentru examinare, conform dispozițiilor art. 370, 371 CPC.

La caz, se constată că apelul depus de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău a fost pus pe rol și numit pentru examinare în ședința de judecată pentru 11 martie 2015, iar la 17 iunie 2015 apelul a fost examinat cu adoptarea deciziei instanței de apel.

Este cert și faptul că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, a fost admis recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău, casată decizia instanței de apel, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată (f. d. 19-27, vol. II).

În conexiunea celor relatate, se constată că instanța de apel, într-un mod neînțeles, prin încheierea din 10 februarie 2016, aplică prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) și d) CPC, restituind cererile de apel depuse de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău.

Or, după cum a fost menționat mai sus cererea de apel a fost numită deja pentru examinare în ședința de judecată, astfel, faza de pregătire fiind depășită, iar prin decizia instanței de recurs din 02 decembrie 2015 pricina a fost remisă spre rejudecare, dar nu de la faza primirii cererii de apel pe rol.

Distinct de cele menționate, este evidentă că încheierea recurată în speță a fost adoptată cu încălcarea normelor procedurale, fapt ce incontestabil indică la temeinicia recursului depus de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău și netemeinicia încheierii recurate.

Ca consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul și a casa încheierea instanței de apel din 10 februarie 2016 prin care au fost restituite

cererile de apel depuse de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Liceului de Limbi Moderne și Management împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la încasarea sumei, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic